

Izhaja vsak četrtok in velja s postajočim vredom ali v Mariboru s poslanjanim na denar za celo leto 40 K. po letu 20 K. za četrt leta 10 K. Izven Jugoslavije 50 K. Naročnina se pošlje na upraviteljstvo Slovenskega Gospodarja v Mariboru, Koroška cesta št. 5. List se dospošljiva do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. — Telefon štev. 220.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

31. štetv.

Maribor, dne 4. avgusta 1921.

55. letnik.

Pomoč ljudstvu, ki je v stiski.

Kmetsko ljudstvo je vsled dolgorajne suše prišlo v težaven in naravnost ojasen gospodarski položaj. Travniki so se že skoraj posušili, o žave ne bo, krme je bilo malo. In še niste krme, ki je na razprodajo, so se polotili brezvestni špekulantji, da jo kupujijo in izvozijo iz države. Krompir se je začel sušiti, tudi koruza in živil. Ne bo dovolj živil za ljudi, ne hrane za živino. Cena živini silno pada. V trgovini za živino je nastopil za stoj, ker se vsed carine naša živina ne more izvažati. Ljudstvo je po mnogih krajih že skoraj brez denarja — davki pa se brezobjirno izvirjava. Dolžnost države je, da ljudstvu v stiski pride na pomoč. V imenu naše ljudske in kmetske stranke se je poslanec dr. Hohmjec dne 1. avgusta obrnil na vlado z naslednjimi interpelacijami:

Interpelacija g. finančnemu ministru.

Nad slovenske kraje, posebno nad Slov. Stajer, Mežiško dolino in Prekmurje, je prišla velika katastrofa: suša. Za nad mesec dni ni skoraj nobenega dočja; vse se susi, ne samo travniki, ampak tudi rastline (pridelki) na polju. Ljudstvo obupuje. Ne bo živeče ne za ljudi, ne za živino. Dožakov ne bo imelo ljudstvo, ki živi v gorej omenjenem teritoriju, prav nobenih. Živilo, edini vir dožakov za leto 1921-22, mora ljudstvo prodati po skrajno nizki cenii, ker ni krme. Že sedaj v sredi poletja se vrši na tisoče zasilnih zakolov živine, ker ni živoža za živino. Ljudstvo na dželi je že skoraj popolnoma brez denarnih sredstev. Gmotni položaj našega ljudstva je slabša od dne do dne, čim bolj pa cena živini in čim manjša je možnost prodati živilo. Ta možnost se bo povečala in razenja, če bo ponastel izvoz živine. To pa se v sedanjih razmerah vsled konkurenčnosti drugih držav ne more zgodi, ako se izvozna carina za živino popolnoma ne opusti.

Ob prilikah gospodarske katastrofe je tudi že od nekdaj bilo običajno, da se v kmetskih občinah ustavi izvirjanje davka ter da se odpišejo davki. Kot narodni poslanik ljudstva na Slov. Stajerju in sosednjih občinah

slovenskih krajev se obračam do Vas, g. finančni minister, z vprašanjem:

1. Ali hočete dovoliti neomejen in carine popolnoma prost izvoz vseh vrst živine v živem in zaklanem stanju?
2. Ali ste voljni z ozirom na skrajno kritičen in mučen položaj našega ljudstva nemudoma odrediti, da davčne oblasti in davčni uradi takoj ustanijo izvirjanje davkov ter da se odpišejo davki?

Interpelacija g. poljedelskemu ministru.

Velika suša, ki traja na Slovenskem Stajerju že več kot mesec dni, je povzročila, da so se travniki na mnogih krajih skoraj popolnoma posušili. Ni otave, ne živinske paše. Sena pa je bilo splošno le 50% navadne letine. Nasledek temu: Veliko pomanjkanje krme. Ljudje že sedaj ponekod nimajo živini kaže pokladati. Posebno hudo so v tem času prizadete Haloze in drugi slovenskoštajerski vinorodni kraji. Vinčarji in mali posestniki morajo že sedaj radi pomanjkanja krme zasilno klati teleta in govedo. Mnogi bodo do zime pokrmili še tisto malo sena, kar ga imajo pripravljenega za zimo. Čene živini močno padajo. Poleg tega pa razni špekulantji za visoke cene kupljajo krmo za izvoz iz naše države. Kakor za govedo, tako bo manjkal kaže tudi za svinje. Repe ljudje sploh ne morejo sejati, ker je zemlja vsed suša za oranje nesposobna. Da se vsaj deloma prepreči velika katastrofa, ki grozi slovenski živinoreji, je nečisto potrebno, da se:

1. dovoli neomejen carine-prost izvoz vseh vrst živine, v živem in zaklanem stanju;

2. prepove nemudoma izvoz vseh krmil: sena, slame, otrobov, oljnati tropin itd.;

3. razdelijo odvišna krmila najbolj poslebnim živinorejem v naših krajih.

Mi pa torej g. ministru: Ahičče razstavili vpliv svojega ministarstva, da se dovoli neomejen, carineprost izvoz živine in mesa ter da se nemudoma zabrani izvoz sena, slame in drugih živinskih krmil?

Slično interpelacijo je poslanec g. dr. Hohmjec tudi poslal na g. ministra trgovine.

Poljedelski komunizem.

OJ volitvah so duhovi tako razburkani, da jih večina noče mirno in brezno presojati programe različnih strank, ampak da drvi v svoji neza-

dovljnosti na ono stran, kjer so obljube radikalnejše in večje. Tako se je zgodilo, da je tudi mnogo naših ljudi pri zadnjih volitvah volilo komuni-

stično. Kaj hočejo komunisti dati matemu kmetu in kmetskemu delavcu?

Temeljna zahteva komunizma glede poljedelstva je, da se vsa posestva, zasebna in javnopravna, vse šume in vse vode, vse rude, vse prirodne sile in vsa poslopja, ves poljedelski inventar (živina, vozovi, vprege, žetve ter shrambe) podružabijo, to je, da postanejo skupna last vseh. Toda vsako posestvo bi naj ostalo jedna poljedelska obratna edinica in tudi veleposestva graščakov bi se naj ne razkosala v mala posestva in sicer tako, da bi veliko posestvo obsegalo do 400 ha, sedanje 25 ha in malo 4 ha.

Vsako posestvo bi naj ostalo jedna poljedelska obratna edinica. To se pravi, razven graščinskih veleposestev bi se druga posestva naj ne delila nancovo, ampak ostala v dosedanji velikosti ter se vsako posestvo samo za se obdelovalo. Obdelovalna sredstva, kakor lokomobili, traktorji, sploh vsa dragocenjeva orodja in poljedelski stroji bi naj bili sicer skupna last, a posestva ostanejo za se samostojne gospodarske jedinice glede obdelovanja.

Sedanje posestnike bi komunistična država ali oblast imenovala za obratne svetovalec, ki bi vodili in nadzirali poljedelsko delo ter nosili za pravljino obdelovanje odgovornost. Delavci pa bi ostali delavci, samo da bi se njihov gospodar ne imenoval kmet, ampak obratni svetovalec, in tudi ta razloček bi bil, da bi kmet, ozorno obratnemu svetovalem ne trebal več delati, ampak samo nadzira-

a. Kmet bi postal valpet nad malimi kočarji in nad kmetskimi delavci.

Kar se na posestvih pridelka, bi se moralo vse oddati v skupna skladisča. Tam v skladisčih dobi vsak, kar mu je za živež treba. Prehrana bi pa funkcionalala, kakor pošta. Kar pride, oddam; kar trebam, po to si idem.

Najvišji deželnih gospodarskih svetov bi vodil ves gospodarski načrt: koliko in kaj je treba pridelati, komu in kaj in kam je treba pridelke razdeliti. Plač ne bo treba ne za uradnike, ne za delavca, kajti v skladisčih bo dobil vse, kar mu treba. In ako še v skladisču ne bo ali ne dovolj, boste moral trpeti pomanjkanje in si stisniti želodec.

Tako izgleda program komunistov za poljedelstvo. Kdor misli, da se da vse to izpeljati in kdor misli, da si tem zanjša svoje stanje, lahko gre v komuniste. A mi mislimo, da je vse to neizpeljiva farbarija, kakor se je pokazalo na Rusku. Naš program ostane, da je veleposestva treba razdeliti, kar je dovolj zemlje za vse, ki hočejo zemljo obdelovati, da je malega kmeta treba osvoboditi davkov, da je njega in kmetskega delavca treba zavajavati za starost in bolezni in da je delavcu treba zakonito zasigurati človeka dostojno življenje in mu dati ognjišče. Komunističnega programa, kakor smo ga zgoraj orisali, si nismo morda izmisli, ampak posneli smo ga po knjigi „Agrarna občina“, ki ga je izdala berolinska Sovjetska zveza — Rätebund, Berlin: Die Agrarkommune.)

Samostojneži ovajajo

slovenskega kmeta.

Po Sloveniji gre po vseh okrajinah močen glas, ki zahteva revizijo — pregled in popravo ustawe. Ta glas je tako jak in tako vsestranski, da so se ga zbrali tisti, ki imajo sečanje ustawo na svoji vesti. To so pri nas Slovenici demokratie in samostojneži, ki pano niko drugega, kakor liberalna Lijalka na dželi. Kakor reče Zerjav, tako prikima Pucelj, tako mrmra Mermolja, tako urekuje Urek in tako kriči penceli se ust Drofenik.

To liberalno gospodarsko-kmetsko družbo je hudo preplašil skoraj enodušni klic slovenskega kmetskega ljudstva po reviziji ustawe. Ob tej besedi liberalne junake kar spreleti groza. Zato ti frakarski in kmetski liberalni junaki kličejo državo na pomoč zoper avtonomiste kot protidržavne ljudi. Ugodno priliko jim nudi takozvani zakon o zaščiti države, ki je te dni z

mrzličio naglico bil sprejet v zakonodajni skupščini v Beogradu.

Ta zakon hoče, da namen povdarijo njegovi tvoritelji z ministrom Pribičevičem na čelu, državo zavarovali zoper revolucionarne nakane komunistov, ki hočejo z nasiljem in napačji na najvišje in visoke osebe v državi izvesti prevrat in upostaviti komunistično vlado po ruskom vzorcu. Nikdo ne more oporekat, da ima država pravico obrambe zoper take prevratne name in nasilna dejanja. Slične zakone zoper anarhiste in komuniste imajo že Zedinjene države v Ameriki, potem Svica in Belgija. Takega zakona, kakor se je ustvaril v Beogradu, pa nima še nobena druga država. Njegove posamezne točke se tako raztegljive, da se morejo uporabiti ne samo zoper komuniste, marveč tudi zoper opozicijo sploh. Ako so vladne stranke prevezne, morejo vse tiste stranke

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

Nemu smo torej poverili poveljstvo nad moštvom, obdržal pa je še svoj prejšnji naslov. Gospod Trelawney, si je na svojih pomorskih potovanjih nabral mnogo izkušenj, svetoval je in pomagal in ob lepem vremenu celo prevzel poveljstvo. Tudi naš čolnar Israel Hands* je bil star in izkušen mornar, skrben in ubogljiv, smeli mu smo zaupati skoraj v vsaki zadavi.

Tako smo si pomagali tudi brez izsolanega prvega mornarja.

Israel Hands in dolgi Silver sta si bila velika prijatelja in ker že omenjam Silverjevo ime, hočem pripovedovati tudi o njem, o našem ladijskem kuhanju.

Na ladji je nosil svojo berglo na vrvi privezano krog vratu, da je imel roke kolikor mogoče proste za drugo delo. Zanimivo ga je bilo gledati, kako je stal v kuhinji na svoji eni nogi, z berglo uprotno na sod in naslonjen na

njo, in se vdajal zibajoči se ladji ter s svoimi rokami gospodaril in kuhal kakor da bi bil na najbolj varnih in mirnih tleh na suhem. Pravi čudež je pa bil, kako je tudi pri hudo razburkanem morju prišel čez krov. Za takake slučaje je imel eno ali dve vrvi potegnjeni iz kuhinje in po krovu, Johnova rdesa so jim pravili. Ob njih si je pomagal iz enega mesta na drugo, včasi je prikel za berglo, pa jo zopet vlekel za seboj na vrvici in nič ni zastajal, tudi za najhitrejšim človekom ne.

Toda mornarji, ki so bili v prejšnjih letih njegovi tovariši na morju, in ga videli zdravega, so pravili, da ga je prav žalostno gledati tako pohabljonega.

„Ni navaden človek, naš Jolin“, mi je rekel čolnar, „dobro šolo je pač imel v svojih mladih letih in govoriti zna kakor knjiga, če je treba. In pogumen je! Lev ni nič v primeri z njim! Videl sem ga, kako je pograbil štiri za vrat in udaril z njihovimi glavami skupaj — on sam in neoborožen je bil.“

Mogivo ga je spoštovalo in ga učogalo. Imel je nekaj posebnega v

svojem občevanju in govorjenju z ljudmi in vsakemu je znal storiti kako uslužbo. Do mene je bil neutrudljivo prijazen in vselej je bil vesel, če sem prišel v kuhinjo.

Njegova kuhinja je bila snažna in hčena kakor biserna škatlica. Red je bil v njej, kuhinjsko posodje, čisto in blesteče, je bilo vsako na svojem mestu, v kotonu pa je visela hišica s Silverjevo papigo.

„Pojdite, Jim“, mi je dejal, „pojdite blizu! Bova se kaj pomenila! Nihče ni ni bolj dobrodošel kot vi! Sedite tu-le, da se zmeniva, kaj je novogaj! — Tukaj-le je kapitan Flint — Kapitan Flint pravim namreč svoji papagi, veste, po tistem zloglasnem morskem roparju. Torej ta-le kapitan — Flint nam preročuje srečno vožnjo — ali no, kapitan?“

Li vsakikrat je papiga odgovorila kričavo in z veliko naglico:

„Zati! Zlati! Zlati! Zlati!“ dokler ni John ognil hišice s svojim žepnim robarem.

„Ta-le ptič“, mi je pravil, „je že menjata par dvesto let star, Jim! — Pravijo, da živijo taki ptiči večno. —

In če je kdo na svetu videl več hudoj, bi moral biti sam vrag! Vozil se je z Englandom, velikim, slavnim kapitanom in roparjem. Na Madagaskarju je bil, na Malabarju, v Surinamu in v Portobellu. Bil je poleg, ko so reševali tisto znano ponesrečeno ladjo, ki je nosila toliko zlata in srebra. In ni čuda! 53.000 jih je bilo, Jim! — In bogvedi, kaj vse je še doživel! In če ga pogledate, se vam zdi, kot da bi bil včeraj zlezel iz jajca! Pa ti si vohal smodnik, kapitan, kaj ne?“

„Ne vdaj se, ne vdaj sel.“ je zakričala papiga.

„Oj, pogumen ptič vam je to!“ je pravil kuhar in mu ponudil košček sladkorja. In papiga je kluvala požični mreži svoje hišice in klela, da je bilo strah in groza.

„Glejte, kako se zna kregati!“ se je sajel John. „Nikar se ne poluišajte, Jim, je pač navaden ptič in klebi rayno tako, tudi če bi stal svetnik pred vajm!“

In spošljivo se je odkril Dolgi Jolin, da bi bil človek mislil, — to je najboljši in najpoštenejši mož na celiem svetu.

(Dalje prihodnjic.)

* Izgovori: „Handz.“

ki so v opoziciji proti vladi, proglašati kot protidržavne.

Da so slovenske vladne stranke tako rezvestne in nepoštene, dokazuje pisanje njihovih listov. Demokratsko glavno glasilo, v Ljubljani izhajajoče „Jutro“, že dalje časa opravlja posel nesramnega ovaduha ter kliče državno oblast zoper vse opozicione sranki, zlasti zoper našo ljudsko stranko in narodne socijalce. Za „Jutrom“ je na vso sápo prisopihal „Kmetijski list“, da ne zamudi ugodnega časa.

V številki z dne 28. julija diplomirani Jamnik hvali ustavo ter izjavlja, da moramo biti hvaležni vsem očim srankam, ki so delale na to, da je bila ustava v primereno kratkem času sprejeta. Ker pa se poverjenik Jamnik dobro zaveda, da slovensko naše kmetsko ljudstvo tem strankam ni prav nič hvaležno, marveč jih skoraj enoglasno obsoja, zato v opravičilo navaja, da celo Bog ni mogel ustvariti sveta tako, da bi bili vsi zadovoljni, kako bi naj ljudje ustvarili nekaj, kar bi začovaljilo vse. Jamnik, dusevni voditelj samostojnežev, je menda toliko podučen, da ve, da sedanja ustava ni zadovoljila nobene stranke razen srbskih radikalov in demokratov. Drugi, ki so glasovali zanjo, muslimani ter slovenski samostojni, so bili za to – kupljeni. Ako bi se ustava bila izdejala v sporazumu z zastopniki večine slovenskega in hrvatskega naroda, bi veliko bolj zadovoljila Hrvate in Slovence. Da tega sporazuma pa bo moral triti prej ali slej in plod tega sporazuma bo popravljena ustava, ki bo zadovoljila tudi Hrvate in Slovence. „Kmetijski list“ noče nič slišati o popravi ustave, ker baje nihče za gospovo ne ve, kaj je na ustavi dobrega in kaj slabega. Samostojno glasilo pa naj bo uverjeno, da je število tistih ljudi, ki ne vedo, da centralizem ni nič dobrega, marveč velika poročja slabega, med Slovenci prav majhno, ter se omejuje na neznačno število samostojno-vernih backov. In če „Kmetijski list“ nise, ki zahtevajo revizijo ustave, psuje kot budala, ali so slovenski kmetje v ogromni večini ta budala!!!

„Kmetijski list“ pa gre v svojem svraštvu do slovenskih krščanskih kmetov še dalje. On piše, da je tisti, ki je proti ustavi, ki torej zahteva, da se seznanja ustava pregleda in popravi v smislu zahtev slovenskega in hrvatskega naroda, da je tisti za rušitelje reda, za atentatorje, kakoršni so komunisti. Slovenski kmet! „Kmetijski list“ te ovaja beogradski vlad, da si somišljene rušitelje reda, atentatorjev, komunistov ter kliče na tebe tiste kazni, ki jili v pondeljek v Beogradu sklenjeni zakon določa zoper komuniste. Slovenski kmet, dobro si to zapomni!

Kam nas vodijo ...?

Demokrati, katerim so naši samostojneži ob vsaki priliki prav zvali, krmilarji našo državo že nad pol leta. V nešteh člankih in člančilih smo že opozarjali na krivice, ki so se ravno v dobi demokratično-samostojnega vladanja godile in se še godijo našemu kmetskemu ljudstvu. Poglavlja o krivčno odmerjeni dohodini, nenavadno visoki trošarini, o višinskih pristojbinah, o zvišanju desetka in zemljiškega davka bodo v zgodbivni slovenskega ljudstva zapisana s črnimi črkami. V ostalih državah bivše avstro-ogrške monarhije so se lotili vodilni možje prepotrebne obnove z misijo, kako bi se dalo revnejšim slojem cajati težko borbo, ki jih muči vse življenje. V Avstriji n. pr., kadar voda krščansko-socijalna stranka v zvezi s socialističnimi demokrati, so se se pri obdačenju ozirali predvsem na potrebe revnega ljudstva. Davčne zakone se prikrojili tako, da je bil v prvi vrsti prizadet vojni dobitčkar, nikakor pa revni kmet ali delavec. Razumljivo je, da so bogatini nekoliko zavilili pod težo davčnega vijaka, vsekakor pa so se kmalu razmeram prilagdili.

Kako pa je pri nas? Vse odredbe in naročbe ki so bile doslej v davčnih ozirih izdane, so ščitile velikega, in učenljale malega človeka. Količke milijonov ljudskega premoženja se n. pr. porazgubilo ob priliki žigo-

sanja, oziroma izmenjave bankovcev! In kdo je največ trpel? Ubogi kmetički, ki slučajno ni spoznal pravega 20din. bankovca od potvorjenega ter se močabil na zadnji dan izmenjave. Banke, kapitalisti, vojni dobitčkarji itd. so se vedno in ob vsaki priliki obvarovali občutne škode.

K vsem bremenom in sitnostim, ki nam jih je naložila demokratično-samostojna vlada v polletni dobi svoje neomejene vladavine, nam je še manjkovalo eno – to je omejitev državljanške svobode. Doslej si se brez potnih listin lahko nemoteno podal v bližnje mesto, kjer si imel svoje opravke. Od slej bo drugače. Kakor znano, so komunisti vprizorili na Vidov dan atentat (umorski napad), kateremu naj bi kot žrtve podlegel naš priljubljeni regent Aleksander. Bomba ni zadela ministri, kateremu je bila smrt namenjena, je danes – hvala Bogu! – še živ. Kmalu nato so izvršili drug umor, ki je zahteval življenje bivšega ministra Draškoviča.

Napačalni poizkusi srbskih komunistov (Slovenec in Hrvati smo na tem nedolžni kajti atentatorji so bili vsi srbske narodnosti) in umor ministra Draškoviča, vse to je vladlo tako razburilo, da je sklenila takozvani zakon „o zaščiti države“, ki naj bi zajezil to boljševiško gibanje. Proti temu bi ne imeli prav ničesar, saj je boljševizem res poguba države in človeške družbe v pravem pomenu besede.

Na podlagi tega zakona pa si je notranji minister izmisnil naredbo, ki ne bo zadela samo sumljivih boljševikov, marveč tudi vse poštenjake po vsej državi. Z ministrom za železnice sta v sporazumu izdala odredbo, ki določa, da mora vsak potnik, kadar odide iz kraja svojega stanovanja (!), imeti od pristojne lokalne oblasti izdano potno legitimacijo, ki velja za 1 mesec dni in ki se mora povodom vsekega potovanja vidirati. Ako bo kmil tudi hotel po opravki v bližnje mesto, bo rabil od župana izdano izkaznico. S to izkaznico se bo moral v mestu javiti na pristojnem mestu, kjer mu bo do potrdili prihod in odhod. Ni namreč sicer znano, da-li bodo zahtevali kolekovane izkaznice, kakor so nam pa doslej lokazala dejanja vlade, navsezadnje ni izključeno, da bodo revni ljudje plačevali za te izkaznice – še kolikovino.

Kam nas vodijo?! Tako se vprašujemo, ko gledamo početje slovenskih liberalcev in samostojnežev. G. minister Pucelj je napravil Slovencem zelo slabo uslugo s privoljenjem v to nazadnjako in svobodo državljanov omejujočo naredbo. Slovenski kmet, delavec in obrtnik, zapomnite si, da slovenska ministrica dr. Kukovec in Pucelj niti z mezincem nista ganila v svrhu zaščite toliko izkušanega in trpinčenega ljudstva.

Demokratično-samostojno „svobodljubje“ je prikorakalo v znamenju – potnih legitimacij ...

Politični ogled.

Kraljevina SHS: V zakonodajni skupščini so se v dolgotrajnih sejah bavili s takozvanim „zakonom o zaščiti države“, ki je v prvi vrsti napravljen proti komunistični stranki, z gotovostjo pa lahko računamo, da ga bodo vladne stranke (demokrati, samostojni, muslimani in radikalci) uporabljale tudi v umazanem in na strankarsko plat zaokroženem boju zoper ostale protivljudne stranke. Nadalje so razveljavili mandate 59 komunističnih voditeljev, kar pa zelo močno diši po naknadnih volitvah. Mesta komunističnih poslancev si bodo hoteli zasigurati vladne stranke in je pričakovati ostrih volilnih borb v raznih delih države. Jugoslovanski klub se s posopanjem vlade, ki na očividem način krši staro parlamentarna načela, ne strinja in je tudi podal primerno izjavo. Zakonodajna skupščina pa ni samo razveljavila mandatov komunističnih poslancev, marveč je osem poslancev, med njimi trboveljskega Korena izročila sodišču. – V Rusiji se širi glad od dne do dne čim dalje. Listi poročajo, da umre v Rusiji dnevno 15–20.000 ljudi od lakote, Strašno lakoto pa spremljajo po njenem poходu skozi izmučeno boljševiško Rusijo – kolera in druge epidemične bo-

lezni. Kmetje skrivajo svoje žitne zaloge, da bi jih ne bilo treba izročiti osovraženi sovjetski upravi. – Grška in Turčija sta se po poročilih francoskega lista „Zurnal“ baje že v toliko sporazumeli, da boste skupno zaprosili pri vrhovnem svetu za revizijo sevreske mirovne pogodbe. – Irska in Anglia sta se po obširnih posvetovanjih med angleškimi državniki in predsednikom irske republike De Valero, baje znašli na potu priateljstva.

Tedenske novice.

t Kupljeni samostojneži. Sarajevski list „Narod“ je pisal 23. julija tole: „Slovenski samostojni kmetje so glasovali za ustavo pod pogodbo, katero malo kdaj pozna: svoboden izvoz živine iz Slovenije, tri mesta v pokrajinskih vlad, 50 milijonov dinarjev v govorju in eno poslaniško mesto kjerkoči v inozemstvu“. Druge pogoje vidimo vse izpolnjene, tudi zadnjega, ker je dr. Vošnjak že zavzel poslaniško mesto v Pragi. Javnost zanima tretji pogoj: 200 milijonov kron. Kaj je s tem denerjam? Po poročilu „Naroda“ se da sklepati, da je teh 200 milijonov kron bilo klubu samostojnih poslancev postavljeno na razpolago? Kaj je torej s temi 200 milijoni?

t Izjava. Vsi duhovniki brežiške dekanije edini! G. državni poslanec I. Urek govori na svojih shodih brežiškega Posavja, kakor da bi se nekatere duhovniki teh krajev strinjali z njegovo politiko. Da ne bo ta gospod močel vse begati ljudstva in imen raznih duhovnikov zlorabljal v svoje strankarske namene, izjavlja podpisani, da soglasno obsojajo njegovo politiko, in vabi do dobro ljudstvo, da se ne da premoti in naj se oklepa tudi se na prej Kmetske zveze ali Ljudske stranke, ki je edina politična stranka v naših krajih, katero vodijo krščanska načela: Artiče: Josip Sribar; Bizeljsko: Rudolf Raktelj, Musi, Brežice: Josip Mešiček; Dobova: Anton Pernat, Pirc Andrej; Kapele: Leopold Kolenc; Koprivnica: Fr. Doberšek; Piščevci: Ant. Sribar, župnik, F. Toplak; Rajhenburg: Josip Tratnik, župnik, Slander Maks, kaplan; Šeynica: Iv. Doberšek, Josip Sketa; Šromlje: Jos. Pečnik; Videm: Janez Medvešek, Heinrich Škorc; Zubukovje: Matija Stoklas in Zdole: Al. Soba.

t Nesreča samostojnežev v občini Vosek pri Mariboru. Pri občinskih volitvah 8. maja so slabostojneži v občini Vosek dobili samo 22 glasov, Slovenska stranka pa 63. Smola je smola! Ježili so se vsi, da jim še žganci niso dišali. Posebno ježil pa se je oni, ki bi bil rad postal župan. In ko so generali Šmarjetkih slabostojnežev g. Tuna Lipovšek zvedeli za veliko ne srečo slabostojnih vernikov v Voseku, so jim sklonili dolg rekurz. Pišček so pri tem rekurzu slabostojnežem napravili ata Vauda, velik prijatelj podpor z bogih vdov in sirot. In slabostojni gospodje pri vladu so ugodili rekurz, ker so Lipovšek in Mermolja tako iščekali. Za dne 7. avgusta je razpisana nova volitev. A glej ga zlomka! Mložena je samo kandidatna lista Slovenske ljudske stranke (Kmetske zveze). Kje so ostali prijatelji slabostojni? Podpisov niso mogli dobiti. Vsi pamečnomisleči so jih zapustili in prihajajo nazaj k naši stranki. Slovenska ljudska stranka je torej zmagała brez volitve. Cestitamo zavetnim možem in mladeničem v Voseku!

t Politična shoda Kmetske zveze pri Svetinjah v nedeljo, 24. julija in v Braslovčah v nedeljo, 31. julija sta izvrstno uspešna. Obisk na obeh krajeh prav dober. Na obeh zborovanjih je poročal poslanec dr. Hohnjec, v Braslovčah je še tudi govoril poslanec Davorin Krajnc. Na obeh shodih so volilci poslancem Jugoslovanskega kluba izrekli popolno zaupanje, odbivali njihovo postopanje ter zahtevali revizijo ustave.

t Pozor somišljencu iz Slovenskih goric! Veliko zborovanje našega kmetskega naroda se vrši v nedeljo, dne 7. avgusta ob 11. uri dopoldne pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Govorniki pridejo iz Ljubljane in Maribora. Vsi na plan.

t Celjsko orlovske okrožje priredi v nedeljo, dne 7. t. m., veliko slo-

vesno prireditve s sledenim dnevnim redom: Predpoldne ob 10. uri slovensko blagoslovjanje nove orlovske zavstave in govor dr. Hohnjeca. Nato ob 11. uri po mestu, opoldne pa odhod iz Celja v Rimske toplice, kjer se bo vršila javna telovadba, koncert, ljudska večerica itd. Somišljenci, pohitite dne 7. avgusta v obilnem številu v staro-slavno Celje!

t Veliki orlovske tabor se bo vršil 15. avgusta v Loki pri Zidanem mostu Natančneje o tej slavnosti še bomo po-ročali.

t Bratski odsek, sestre Orlice! V nedeljo, dne 21. avgusta se vrši v Trbovljah javna telovadba trboveljskega ekrožja. Ali ste že storili svojo dolžnost in prijavili svojo udeležbo? Ce še tega niste storili, storite nemudoma, da ne bo nobenega nereda na dan prireditve. Pripomagajte s svojo udeležbo, da bo prireditve v Trbovljah res nekaj lepega, vzornega. Izkaznice za polovično vožnjo naročite na naslov: „Orlovske odsek, Trbovlje 2“. Torej dne 21. avgusta na svide-

je! Bog živi!

t Veliki dekliški tabor se vrši dne 15. avgusta t. l. pri podružnični cerkvi Device Marije v Završki župniji, katerega se udeležje Dekliške zveze in Marijine družbe vseh sosednih župnij tudi hrvaških. Spored je ta: Ob 10. uri dopoldne cerkveno opravilo. Tako na to zborovanje zunači cerkev. Popoldne ob 2. uri večernice. Pridite v obilnem številu zlasti dekleta in že-

t Dveletnico osvobočenja Prekmurja izpod madžarske sužnosti bodo slavili 13., 14. in 15. avgusta v Dolnjem Lendavi, Murski Soboti, Crenovcih in Turnišču. Ob priliki te dveletnice bodo nastopili naši najboljši govorniki, ljubljanski pevski zbor s 100 pevci in domači dijaki bodo igrali krajše igre.

t Dekanom sta imenovana č. gg. Martin Medved, župnik v Braslovčah in Anton Novak, župnik v Gornjem gradu.

t Nova sv. maša. V nedeljo, dne 7. t. m., bo daroval na Tinskem v Žibki Ščančkan p. Odilo Hajnšek svojo prvo daritev.

t Stoletnica III. reda. Za praznovanje sedme stolnici III. reda v Mariboru v dneh od 13. do 16. avgusta je veliko zanimanje. Izkaznice za polovično vožnjo po južni železnici se dobitjo v franciškanskem samostanu v Mariboru in v kapucinskem samostanu v Turnišču. Segajte pridno po njih, da bo manifestacija tem večja. Naročajte jih le po več skupaj!

t Umrl je pri Sv. Marijeti 20letni Orel, mladenič Alojzij Kukovec. Vzornega Orla-mladeniča so pospremili k večnemu počitku domači in sentenarijski orlovske odsek.

t Viničarski red, ki so ga sporazumno sklenili vinogradniki in viničarji na skupnih dolgotrajnih posvetovanjih, slabostojno-kmetski minister Pucelj ni hotel potrditi. Izgovarja se, da je ta viničarski red premalo ugoden za viničarje. Res poštenjak! so ti slabostojneži! Na deželi hujskajo kmete, češ: „klerikalci“ so napravili tak viničarski red, da je samo ugoden za viničarje. V „Kmetijskem listu“ pa pravijo ravno narobe. To so ljudje za cirkus! Samostojni brez laži ne morejo več živeti. Osnutek za nov viničarski red je sestavil vinarski odsek naše Kmetske družbe, v katerem so imeli pravno besedo vinarski strokovnjaki, ki so vroči pristaši Samostojne. Kaj bodo neki rekli na zabavljanje „Kmetijskega lista“ samostojneži: gg. Robič, Petovar, Puklavec, Zabavnik, Glaser, Znidarič i. dr.? V enketi so bile zastopane vse stranke. Kakšen čudežen sivor bodo neki sedaj za viničarje sestavili slabostojni modrijani Mermolja, Pucelj, Urek in drugovi – kome videli.

t Klanje živine na kmetskih. V mnogih občinah si kmetje pomagajo na ta način, da vršijo doma zasilno klanje govorijo in telet ter sami prodajajo meso. Na ta način dobi živinorejec za živino več kot mu daje mesar ali prekupec, ljudje pa dobijo meso mnogo ceneje kot pri mesaru. Prijatelj iz Dravskega polja nam poroča, da se kmetje v njegovi vasi pomenijo, keda bo klap ta, keda oni. Teleče meso pa prodajo kmetje po 12 do 14 K, govorijo

po 16 in 18 K 1 kg. Treba je potom obdine naznaniti zasilni zakon okraj plavarskemu.

t Požar upepelil vas Slepček. Dne 9. avgusta predpoldne je izbruhnil požar pri nekem posestniku v Slepčeku pri Mokronogu na Dolenjskem, ki se je s strahovito naglico razširil. V kratkem času je upepelil 10 posestnikov, vse, hiše, gospodarska poslopja in tudi letošnjo žetev. Pretresljiv je bil pogled na goreča poslopja. Skoda je ogromna, kajši prizadeti so bili zavarovani z malenkostnimi svotami.

t Utonil je v Pančevu dne 30. p.m. ob 7. uri zjutraj vojak pogranične trupe Ferdo Grubar, doma iz Tolstege vrha pri Guštanju. Dne 29. je prišel v Pančevu, da se zaveže za triletno službovanje, dne 30. pa je (najbrži pri kopanju) utonil v reki Temeš. Bodil mu tuja zemljica lahka!

t Vremenske nezgode v Franciji. Iz Pariza poročajo: Burja in toča, ki sta 28. pret. m. besneli nad Parizom in Južno Francijo, sta vremenske odnosajo znatno izpremenili. Toča je napravila po vsej deželi veliko škodo in je uničila telefonske in brzojavne zvezze z Anglijo, Belgijo, Nemčijo, Svico in Italijo.

t Pomorsčak 11. krat oženjen. Pred kazenskim sodiščem v New-Yorku se je zagovarjal komaj 20 letni mornar Hammoud, ker se je v kratkem času nič manj kakor 11 krat oženil. V vsakem večjem pristanišču je imel po eno ženo. Sodišče mu je prisodilo dve leti težke ječe.

t Klera v Rusiji. Strašni lakovci v Rusiji se je pridružila še tudi kolega. V Rostovu zahteva ta grozna morilka vsak dan po 500 človeških žrtev.

Na kolesu prepotoval celi svet! Švicar Leuret je dne 1. januarja leta 1914 na kolesu zapustil Zenevo, da prepotoju celi svet. Prepotoval je na kolesu v sedmih letih Nemčijo, Rusijo, Sibirijo, Japonsko, Južno Ameriko in Antile, Kanado in Združenje držav v Severni Ameriki. Povprečno je vsak dan prepotoval 30 milij. Na svojem potovanju okoli sveta je porabil 12 koles. Te dni je srečno dospel v Nizzo, da prejme kot darilo in stavo 1 milijon frankov.

t Priporočljiv mizar. Iz Rimskih toplic nam poročajo: Tukaj se je nastanil nov mizarski mojster Anton Kuder, ki se je moral vsled nasilja demokratov pri pivovarni v Laškem preseliti. Novega mizarja našega odločnega somišljenika toplo priporočamo našim ljudem.

Narodno gospodarstvo.

g Gorice sicer lepo kažejo, vendar pa jim deloma že škoduje izredna vročina. Na peščenih zemljah se grožje tu in tam pari in v pozno žvepljanih goricah je žveplo vsled silne vročine požgalo nežno kožico grozdih jagod. Tega še doslej ni bilo opaziti nikdar. Dobro bi bilo, ako bi strokovnjaki preiskali ta izredni slučaj. Tudi spodnje listje se deloma suši, posebno če ima žveplo na sebi. Upajmo, da ne nastane iz tega večja škoda za naše vinograje, ki obetajo letos dobro trgovcev. V dobrih legah se najde že rdečast portogizer in tudi pri burgundetu je že kaka mehka jagoda. O kakovosti pa bo končno določil meseec september.

g Nem. Avstrija je dne 20. julija t. l. zvišala uvozno carino na vino na 3000 K za hl. Za vsaki liter vina, ki se proda v Nemško Avstrijo se bo torej plačevalo 39 nem. avstr. kron ali po naši valuti približno 8 naših krov. Uvoz vina najbrž tudi ne bo prost, ker se tega branijo nemški vinogradniki in vinski trgovci, boječ se, da bi mozemsko blago preplavljalo domači trg. Tudi vlada hoče imeti dovoljenje za uvoz vina v svojih rokah, da zomore na ta način sklepati ugodne trgovske pogodbe z drugimi državami. Pri sklepanju trgovske pogodbe z Nemško Avstrijo naj si naša država zasigura kolikor mogoče ugoden vinski uvoz.

g Italijanska vlada je s kraljevim ukazom z dne 12. maja 1921 določila, da morajo nove pokrajine Venecia, Tridentina (južno Tirolsko) in Venecia Giulia, kamor spada tudi naše Goriško in Primorsko, plačati za uvoz vina za grozdja čez staro mejo v Italijo že prej veljavno italijansko carino. Naši slovanski vinogradniki, ki ječe pod i-

talijanskim jarmom, tega odloka ne bodo pozdravljali.

g Zganjekuha in viničarji. Samostojneži bobnajo v svet razširjeno protest Žganjekuho kot svoj uspeh. Kar je na tem v resnici dobrega, to so dosegli poslanci naše stranke v vstrajnim posredovanjem in z odločnimi svojimi zahtevami. Ko pa so samostojneži vtnili svoje prste vmes, so celo stvar pokvarili. Njihov uspeh je ta, da se je trošarina na žganje povisala na 80 krov pri litru. V vinorodnih krajih je bila navada, da je posestnik kakšen polovnjak tropin odstopil viničarju ali svojemu dñinaru, da si je napravil iz njih nekaj žganja za domačo rabo. Po velikanskih uspehih samostojnežev to ne bo več mogoče. Kako naj ubogi viničar plača stroške pri kotlu, za kruivo, ki je potrebna za Žganjekuho, in povrh še 80 K trošarine pri litru žganja? Ali nì to divoten uspeh od samostojnežev osvoboje Žganjekuhe? Viničarji in kmetski delavec, zahvalite se samostojnežem za veliko dobroto, ki so jo vam skazali. Samostojni so celo svoje srce poklonili krčmarjem in vinski trgovcem, kako bi še naj imeli kaj srca za viničarje in delavce!

g Carine prosti izvoz živine. Obilno število živine, pomanjkanje krme, padanje živinskih cen, zastoj izvoza živine in drugi razlogi so kmeta dovedli do težavnega, ponekod naravnost obupnega gospodarskega položaja. O teh razmerah je bil obširen razgovor v nedeljo 31. julija na političnem zborovanju v Braslovčah, kjer sta kmetom dajala pojasnila dr. Hohnjec in Krajne. Zbrani kmetje so v posebni resoluciji zahtevali, naj vlada dovoli carine prosti izvoz živine.

g Nekaj o mesnih cenah. Neka gospodarska korporacija je pred par dnevi naslovila na Zadružno zvezo dopis, v katerem se čudi razmeroma nizkim cenam mesa v Mariboru. V dopisu se omenja, da imajo tamkaj živinodravnik, ki ščiti s spremnim dočevanjem cen za živo težo — mesarje. Ker je razlika med cenami za živo težo in cenami pri razprodaji mesa v tistem kraju n. pr. sledеča: 15–18 K za vole (živa teža) in 10–12 K za kratev in teleta, pri razprodaji mesa pa: 22 K (povprečno) za teleče in krvave meso, za volovsko pa 26 K (prednji del) in 28 K (zadnji del se jim dozdevajo tamkajšnje cene mesu v primeri z mariborskimi cenami visoke). Radi tega je omenjeno društvo zaprosilo za informacije, kakšno odmero uporabija mariborsko tržno nadzorstvo pri določevanju cen za prodajo živine. Tržni strokovnjak nam je poslal na vprašanje tozadnevno obvestilo, iz katerega posnemamo, da se živinske cene, katere razglašuje mestni veterinarski urad v Mariboru, ugotovijo vsak sejmski dan neposredno pri tehtanju. Cene so izvirne (avtentične) ker se vsako stranko vpraša pri tehtanju, komu in za koliko ceno je bila žival prodana. Kar se tiče živinodravnikov, je res, da nekateri ščitijo mesarje, ker se bojijo zamere in so od njih odvisni. Tudi najpravilnejša odmera čistomesne teže še ni merodajna podlaga za ugotovitev mesnih cen, ker si mesar določi mesno ceno še le pri izsekavanju. Vsled tega nimajo poizkusna klanja tistega uspeha, kakor se je prvotno pričakovalo.

g Sejmsko poročilo. Na svinjski sejem v Mariboru dne 29. julija t. l., se je pripeljalo 121 ščetinarjev in enako. Cene so bile sledeče: plemenske svinje 1 kg žive teže 20 K, polpitane svinje za zakol 20 K, mladi prašiči 6–8 tednov stari komad od 110 do 300 K, mladi prašiči do 3 mesec stari komad od 400 do 500 K, mladi prašiči do poletja stari komad od 600 do 700 K. Radi tropične vročine ni bilo skoro nič kupcev.

g V poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Žalec (Savinjska dolina) koncem julija 1921. Bojazen, izrečena v našem zadnjem poročilu, se je žalil urušnili; oeli mesec julij smo ostali skoraj brez dežja in sedaj imamo že če 14 dni tropično vročino, katera sicer do sedaj ni bistveno ovirala prehod evetja v kobule pri golding-hmelju in tvoritev ujetja pri pozinem hmelju; temu jo pa nujno potrebno, da se zemlja v najkrajšem času temeljito premoči, ker bi drugače kobule ne dosegle normalne velikosti. Obiranje golding-hmela

se bodo letos vršilo pravočasno in sicer med 10. in 15. avgustom. Upanje na srednje dobro letino se torej dosega ni poslabšalo.

t Udom Hmelj. društva za Slovenijo! Društveno vodstvo je tudi letos izposlovalo za hmeljske obiralce svojih udov polcvično vozino na progah Maribor glavni kolodvor-Zagorje, — Maribor glavni kolodvor-Vuhred-Marenberk — Zidanmost-Brežice, če se izkažejo z legitimacijami Hmeljskega društva, katere veljajo od dne 1. 8. do 30. 9. t. l. Vsaka legitimacija velja za poljubno število obiralcev ene skupine in velja tudi za vožnjo nazaj. Legitimacie morajo imeti tudi pečat in podpis župana one občine, v kateri stanejo obiralci.

Valuta.

To besedo slišimo po vojni skoraj vsaki dan in treba je, da se z njo nekoliko seznamimo, posebno, ker tvari sedaj naše najvažnejše gospodarsko vprašanje, od katerega je odvisno dviganje in pada naših cen.

Kaj pomeni beseda „valuta“? Valuta pomeni toliko kakor „denar“ kakor imamo: amerikanski, italijanski, francoski, nemški, čehoslovaški, angleški denar itd., tako imamo: amerikansko, italijansko, čehoslovaško itd. valuto. Ako pride Nemeč ali Italijan kupca našo živilo, ne mora tukaj plačevati s svojim nemškim ali italijanskim denarjem, s svojo valuto, ampak si morata najprej svoj denar za menjati pri menjalnici ali kaki banki za naš jugoslovanski denar.

Istotako ne morejo naši trgovci v Ameriki, Italiji ali na Čehoslovaškem in v Nemčiji plačevati naročeno blago z našim jugoslovanskim denarjem, z našo valuto, ampak si morajo naš denar najprej zamenjati za amerikansko italijansko, čehoslovaško ali nemško valuto. Ako trgovci svoj denar izmenjajo za tuj denar, pravijo, da kupujejo tuto valuto. Denar vsake države je torej na svetovnem trgu predmet, ki se kupuje in prodaja, kakor vsak drugo blago. In kakor se izpreminjajo cene blagu, tako se izpreminjajo tudi cene denarju — valuti.

Amerikanski dolar se je kupil na pr. meseca avgusta lanskega leta za 66 K, to se pravi, da sem moral dati za en amerikanski dolar 66 naših K. Danes moram dati za njega 172 Kron. Iz tega se razvidi, da je dolar v ceni poskušil oziroma da je naš denar od avgusta t. l. padel napram do dan za 106 K.

Ta pa je hudo, Fajti za blago, ki stane v Ameriki 1 dolar, moram plačati sedaj 172 K, med tem, ko sem še lansko leto dobil isto blago za 66 K. Ako se torej naš denar poslabša, aka naša valuta pada, potem se cene blagu zvišajo in sicer tembolj, dimbolj naša valuta pada.

Ali drug primer! Italijansko liso smo dobili meseca avgusta 1920 za K 4.50, danes stane 7.50 K. Meter platna, ki stane v Italiji 3 lire, smo do bili lansko leto za 13.50 K, letos pa moramo dati za isto blago 22.50 K. Isto razmerje je pri kavi, rižu, sladkorju itd. Padanje naše valute povzroča — draginjo, dviganje naše valute pa znižanje cen vsemu blagu, ki pride iz inozemstva. Ako bi se n. pr. naša valuta vsled dobrega gospodarstva v državi, vsled miru in zadovoliniti — vseh njenih prebivalcev, vsled pridnega dela vseh slojev in dobrih letin — vsled umnega varčevanja in dobre trezbilne notranje uprave tako dvignila, da bi dosegla isto stopnjo kakor italijanska lira, to se pravi, da bi za 1 liro plačali tudi samo 1 K, potem bi dobili tisti meter platna po 3 lire za 3 K. Toda na te blažene čase še ni misliti, posebno dokler bodo vladale pri nas take razmere, kakor sedaj.

Ker naša valuta neprehnom pa da, v začnjih 14 dneh je padla za večakon za pol švicarske franka — se bodo cene zopet začele dvigati. Zdaj pa ulegne kdo vprašati: gal pa je vzrok, da naša valuta tako pada? Teh vzrokov je več, najvažnejši pa je menda ta, ker se je sprejela stavka, ki ne zadovoljuje večine slovenskega in hrvatskega naroda. Tuji za to ne verujejo v gospodarsko moč naše države in se izogiblje našega denarja. Pravijo, da je to — nezdrav valuta. Tudi razdalno delovanje na

šil samostojnežev med ljudstvom ne e zdravlji naše valute.

g Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 173½—175 naših krov. Za 100 avstrijskih krov je plačati 19—19½ in pol, za 100 čehoslovaških krov pa 230 naših, za 100 nemških mark 218 do 220 in za 100 laških lir 745—758 jugoslovanskih krov.

Dopisi.

Sv. Trije Kralji v Slov. gor. Dne 14. in 15. avgusta bomo obhajali štiristoletnico tukajšnje romarske cerkve. V nedeljo popoldne ob 4. uri bo prva pridiga, zvečer ob 6. uri druga, v naraku rimska procesija. Praznik Marijin pa bomo obhajali najslavnejše Romarji iz vseh Slovenskih goric in iz Medžimurja in Prekmurja. na veselo svidenje! — Romarji sladkogorski iz benedikte, negovske, petterške in anovske župnije imajo v četrtek, 11. avgusta ob 7. uri zjutraj v trikraljevski cerkvi sv. mašo, gredo ob 3. uri popoldne preko Ptuja, imajo večernice na Ptujski gori in drugi dan pridigo. Pridružite se še romarji iz ptujske okolice in od drugod!

čemšnik. Shod SKZ dne 31. julija je tako dobro uspel. Poslanec Vladimir Pušenjak je razpravljal o političnem in o najvažnejših gospodarskih vprašanjih. Po njegovem govoru so se oglasili k besedi gg. Grögl, Kaiser in drugi popoldne preko Ptuja, imajo večernice na Ptujski gori in drugi dan pridigo. Pridružite se še romarji iz ptujske okolice in od drugod!

Gortina nad Muto. V nedeljo, dne 14. t. m. po maši veliko zborovanje obmejnih Slovencev. Govorijo: poslane Vladimir Pušenjak in drugi.

Dobrna pri Celju. Zanimivosti je vedno dovolj. Najbolj se zanimali ljudstvo, kako je z našo „Požarno brambo.“ Načelnik je nekatere stare člane kratkomalo črtal, nove pa sprejel po svoji volji brez glasovanja odbora. Nekatere je odklonil, češ, da pijejo, — priponim, da je načelnik popolen abstinent — druge, da so bili kaznovani — priponim, da načelnik še ni bil nikdar v letu 1922 kaznovan —, tretje, da so političnega mišljena — priponim, da načelnik tegi ni, ker je že prejadral vse politične stranke —, četrte, da jih ne pozna, dasi so najboljši domači kmetje, — priponim, da pa ljudstvo njega že pozna, dasi je sem prišel šele pred par leti. Celoten odbor je zato v svoji seji dne 24. julija t. l. sklenil, da s tem dnem odstopi in zahteva isto od načelnika, ker so bili vsi skupaj izvoljeni na nepravilno vpklicanem občnem zboru v novocerkovški občini v hiši načelnika. Pravilen občni zbor se mora vršiti v domači občini od vseh članov vsaj do 31. julija. Odbor je to sklenil, pa gredoč pozabil. Načelnik se je pritožil pri g. Jamniku, poverjeniku v Ljubljani, da napravi red. Ta čas pa ima poveljnik Zagajen čas in prireja igre za „Požarna brambo“ 20% dobi „Požarna brambo“ 80% pa Zagajen. „Požarna brambo“ izvršuje svoje geslo: „Na pomoč!“ — Zivela šuštarjava!

St. Janž pri Velenju. V nedeljo, 7. t. m. po maši shod SKZ. Govori poslanec Vladimir Pušenjak. Pridite!

Sladkogora. V nedeljo je imel pri nas g. poslanec Pišek političen shod, ki je uspel prav dobro. Povedal nam je, koliko gorja so nam napravili sa mostojni poslanci, koliko smo izgubili z avtonomijo Slovenije. Bog dal, da bi bilo v tako kratkem času konec centralizma, kakor so se kmalu razkrinali samostojni poslanci s svojo tako nesrečno politiko. Ob zaključku shoda je bila soglasno sprejeta primerna rezolucija, da jo g. poslanec izroči Jugoslov. klubu.

Nezbiš pri Sv. Emi. Sporoča se nasprotno od sodniško dognane strani, da ni kriv uboja znanega čevljarja kot nasilnega pijanca obdolženi Valentim Hercl, pos. v Nezbišah, kakor je nekdo poročal. Priznava se, da je obdolženi miren in trezen gospodar in tudi ni bil samostojni agitator, ker se še ni dal pohujšati od samostojnežev in kričačev, kateri sejo samo nezadovoljnost med ljudstvom in gole laži. Obdolženi je bil zares v prelškovalnem zaporu in dognano je, da je popolnoma nedolžen, mogoče se še dožene enkrat prav krive.

NALA NAZNANILA.

Viničarja s tremi delav-
skimi močmi sprejme Karel Worsch, trgovec, Maribor, Gosp. ulica 2-3 558

Trgovina z mešanim blagom na deželi se žele v nakup ali najem. Po-
nudbe sprejema iz prijaznosti IV. Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45. 2-3 527

Pekarjo, z inventarjem, vred, vsame v najem Jožef Prekopec, Sv. Ilij Slov. gor. 2-2 580

Mlin, pekarjo ali oboje skupaj, paj se žele v najem, grem tudi za nadmornarje, ali mlinarja za pol ali trideset zaslužka. Ponudbe na A. F. Sv. Lovrač na Dravskem polju. Poštno leščenje. 5-5 491

Minarskega pomočnika ali pa učenca vaesljivega sprejme takoj J. Böhm v Framu. Vsa oskrba doma, plača po dogovoru. 1-3 565

Posestvo se prodaja, vse, kar leži in stoji Anton Krampl, Dolgaš pri Mariboru št. 59. 520

Malo posestvo se prodaja. Naslov v upravn. 561

Oves kupi Matija Obran, Maribor, 1-3 Léka ulica 15. 550

Posestvo z fago in mili-
nom, če mogoče v Dravski dolini želim kupiti. Ponudbe pod "Ved sreda 559" na upravn. lista. 1-3 569

Preda se dobro idoča orali zemljišča; gozd, vinograd, sadonosnik, njive. Lahko se kupi tudi samo hiša z pekarjo in le nekaj zemlje. Natančneje se izvede pri Vinc. Žorma sv. Trojica v Slov. gor. Za pismeni odgovor znamke. 1-2 553

Učenec, dobro vzgojen s primerno šolsko izobrazbo se takoj v mestno mešano trgovino sprejme. Ponudbe pošljeno se naj na upravn. lista. 1-2 563

Trgovina na dekeli z vsem inventarjem vred in novimi poljškimi predelki in živino se predaja. Naslov v upravn. 566

Pozor! Vsekovrstni poljedalski stroji, mlinska roba, dospeli od pravorstnih tehnoloških ter avstrijskih tovar. Pesečno pripravljam k zakupu: viti, vsekovrstne mlinilnice, žitne čistilne mlince, trijerje ali žitne odviralnike, slamošnice, sedne in grozdne mlince, droblilne mlince, travniške in njivne brane, gajniščne črpalki, voždovodni cevi, motorje in parne stroje, poslikane brzoparišnike, dvoredne koruzne sejalne stroje, pleške za okopavanje in osipavanje ter mlečne posameznalke. Oskrbim slamošnice nože ter popravilo strojev. Dajem točno pejszira. Postreška solidna. Ivan Hajny, Maribor, Aleksandrova cesta 45, nasprost gl. kolodvora. 9 148

Kravo dobro dojnicu vza-
mem v rejo. Ponudbe na Janeza Kajšlerja, viničarja stolnega župnišča. Krčevina št. 27 Maribor. 564

Deklica, 7 let starca, se da za svojo. Več pove uprava lista. 1-2 557

Glasovir, dobro ohranjen, se predaja pri F. Augustin, organist v Šmihelu n. Mozirjem. 668

*****

Krušno moko od 8 K naprej, kavo, sladkor, riž, milo in drugo kupite najceneje pri 549

MILANU JELENKO, Lajteršperg št. 250, preje Polzl.

*****

Na debelot Na drobno!

OBLEKO.

Priproste in finejši. Točno in so-
lidno delo. Debro blago. Ceneje

kakor kjerkoli, samo pri:

Aleksander Arbeiter v Mariboru

Dravska ulica št. 15 (pri starem

mestu). 2-10 581

Kupim vsako množino

sena Ponudbe na naslov

Andrej Oset, Slovenj-
gradec.

Kupim tudi drva, pitano živino, jabolčnik in vino. 2-4 521

Društvena naznanila.

Strokovna zveza — skupina za Krčenvino-Lajtersberg — priredi v nedeljo, dne 7. 8. ob 5 (17) uri v Splavarški ulici preostavi »Bog nimir mor dolzen ne ostane« in »Nacetovo štruklje. Bo zelo lepo. pride!

2-3

Prodam

80 hektolitrov dobrega vina :
eventualno preti debavi različnega lesa.

Jožef Golec, Maribor, Aleksandrova cesta 53.

Inserirajte v Slov. Gospodarju!

Gospodarska zveza,
Centrala za skupni nakup in prodajo

R. Z. Z. D. Z.

Ljubljana, podružnica Celje, Razlagova ulica št. 1,

ima na zalogi špecijske predmete, kolonialno blago, vse vrste žita, moke itd. Prvovrstno češko in angleško manufakturo, najboljši splitski cement, lahki in težki bencin, vsakovrstne poljedelske stroje in železnina. Največja izbira mesnatih izdelkov. Nakup domačih vin, kakor tudi nakup in prodaja vsakovrstnega lesa. Vse informacije naj se zahteva od podružnice Celje. 4-506

Kupim vsako množino

suhih, lepih bukovih drv. Ponudbe z navedbo cene na **Julij Dernovšek, Maribor,** 2-3 Meljska cesta 41. 540

Stara železnina

izbrano za kovače, ključavnica, sodarje, vsakovrstno orodje in stroje, dele strojev itd. prodajata

Brata Arbeiter, Maribor, 2-5 Unjavarska ulica 2. 532

Kupujeta tudi vsako vrsto starega železja, kot stare stroje, litino in odpadke po dnevnih cenah.

Paromlin v Kaniži Pesnica

prevzame na mletje in izmenjavo vsakovrstnega zrnja. Kupi se zrnje po dnevni ceni. 510

Kdor ne verjame, naj poskuši in prepričal se beda, da se kupi 2-569

Klobuke,

čevlje,

bleke,

dekelenice, potov, košare, torbice za trg in razno galant. blago najboljše in najcenejše pri tvrdki

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2.

Prodam

melje in izmenjava vse vrste žita. Mlin je na novo

popravljen, ter izdeluje tudi zdrob.

Kupuje vse vrste zrnja po najvišji dnevni ceni.

RIHARD ORSSICH, PTUJ.

Vsek zaveden krščanski socialec je član

I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani.

Glavni prodajalni za Slov. Štajersko: Maribor, Slovenska ulica 15, Studenci, Aleksandrova cesta 17.

Prodajalne so tudi v krajih: Brezno ob Dravi, Črna, Ljutomer, Makole, Mežica, Pelješane, Prevalje, Ruše, Trbovlje. — Skupno število prodajaln 31.

Vse potrebščine kupujete samo v konzumnih prodajalnah, kjer dobite vedno najboljše in najcenejše blago; pridobivajte nove člane in jih priglasujte v

prodajalnah! Zadruga sprejema tudi hranilne vloge članov in jih obrestuje po 5%.

543

v trgovini Jos. Osolin-a v Laškem

se dobi vedno

najboljše blago po zelo nizki ceni in se priporoča za nakup.

Trgovci na deželi pozor!

Večje število otroških oblik (8 do 13 let) načrtnosti in čedaljščenih se zelo pozeti prada. Kje pove upravnštvo. 1-2 551

Blago za zastave

se dobi v vsaki množini po znižani ceni pri

Franju Majer-ju, Maribor, Glavni trg 9. 2-2 520

Prostovoljna dražba nepremičnin.

V zapuščino Marije Komedak iz Cmureka spadajoče posestvo vl. št. 19 kat. obč. Vratna vas blizu Cmureka obstoječa iz viničarje, kleti in preše večjemu gozdu in vinograda, njive, travnika in vrta v skupni izmetri 3 ha 38 a 56 m² se bode prodalo prostovoljni javni dražbi v soboto dne 3. septembra 1921 ob 10. uri dopoldne na licu mesta v Vratni vasi (Novi vrh hiša št. 1).

Dražbeni pogoji so na vpogled kupcem v pisarni si sod. poverjenika med običajnimi uradnimi urami.

Sv. Lenart v Slov. gor. dne 21 julija 1921.

Fran Stupica,

notar kot sodni poverjenik

Razglas.

Na podlagi dovolitve kr. okraj. sodišča v Rogatcu z dne 18. 7. 1921. opr. št. No 93/21. se bo dne 12. avgusta t. l. od 14. do 17. ure popoldne in po potrebi dne 13. avg. t. l. ob istem času na javni prostovoljni dražbi prodalo na Rogatci Slatini v hiši št. 107 nekaj pohištva ter za kaka dva vagona koškov in sočkov za razpolaganje svežega sadja, last g. Frane Lun, trgovca v Münchenu.

Pod cenilno in obenem izklicno cene se ne bo prodajalo.

Najvišji ponudek je takoj plačati v roke podpisane, kupljene predmete odnesti.

V Rogatcu, dne 28. julija 1921.

Dr. Ivo Šorli m. p.

notar.

Poziv!

Od Horvat Marije in Horvat Jožefa, ki sta prodala vojašča v Ptaju novembra 1920 in januarju 1921 krompir, potrebitnjem najematačem naslov. Presim, da se osebno ali pismeno oglašata pri meni.

Dr. Rado J. Šeber, sanit. kapetan Ptuj Preberova ulica 16.

Podpisani naznanjam, da bodo vsega kazensko preganjali, kateri bi le količki nečastnega in žaljivega govoril, ali neosnovane govorice raznašal o znaš.

Ptuj, dne 22. julija 1921.

Vid in Marija Bumbek, pos. Belški vrh, Anton Polaneč, pos. Nova vas pri sv. Marku.

544